

Pokyny pro autory

Časopis Meteorologické zprávy (MZ), který vydává ČHMÚ, vychází jako dvoutříměsíčník se zaměřením na odborné statě a informativní články z oborů **meteorologie, klimatologie, čistoty ovzduší a hydrologie**. Podrobnější informace o časopisu a abstrakty z jednotlivých čísel je možné najít na webové adrese cas.cz.chmi.cz.

V nakladatelství ČHMÚ vycházejí také publikace v edičních řadách Sborník prací ČHMÚ, další seriálové publikace (ročenky apod.) a monografie aj. (sborníky z konferencí apod.).

OBEZNÉ INFORMACE

- Formát A4
- Nastavení okrajů 2,5 cm ve všech směrech
- Písmo Times New Roman, vel. 11
- Řádkování 1,5
- Členění textu do kapitol (maximálně dvě číslované úrovně)

ROZSAH ČLÁNKŮ

Rozsah článků pro časopis se udává počtem normostran (normostrana je definována jako 1 800 znaků, včetně mezer). Odborné statě max. 10 normostran, informativní články max. 4 normostrany a osobní zprávy max. 2 normostrany.

U rukopisů publikací vydávaných nakladatelstvím ČHMÚ podle rozsahu schválení vydavatelskou komisí ČHMÚ. Doporučený rozsah Práce a studie do 50 stran a Sborník prací ČHMÚ 50–150 stran. Delší rozsah je nutné konzultovat s nakladatelstvím.

DOPORUČENÁ OSNOVA ČLÁNKŮ

Rukopis je předkládán v elektronické podobě (MS Word), věcně a jazykově správně. Rukopis musí být úplný, včetně všech příloh. Název, abstrakt, klíčová slova a popisky k obrázkům a tabulkám musí být v češtině i angličtině (anglický překlad v případě nutnosti zajistí redakce).

- **Název práce** – výstižný a stručný, nemá přesahovat 90 znaků
- **Autoři** – celá jména autorů (bez titulů), název a adresa instituce, kde autoři působí
- **Abstrakt** – u časopisu maximálně 1 200 znaků (včetně mezer)
- **Klíčová slova** – slouží k indexaci dokumentu, max. 7 slov nebo sousloví (řazených abecedně)
- **Úvod** – obsahuje cíle práce, pracovní hypotézy, pracovní otázky
- **Metodika, vstupní data a způsob řešení**
- **Výsledky a jejich zhodnocení** – prezentace vlastních výsledků práce
- **Diskuze** – srovnání výsledků s výsledky obdobných prací tuzemských i zahraničních, zasazení výsledků do širšího kontextu, slabé stránky metodiky apod.
- **Závěr** – zobecnění výsledků, stručné a jasné vyjádření přínosu práce, možnost aplikace v praxi, náměty na další řešení problematiky
- **Bibliografické citace** – abecedně seřazeny dle příjmení prvního autora, bez číslování

Kromě těchto částí klasického rukopisu existují i další doplňující části, jakými mohou být např. **seznam použitých zkratk**, **poděkování** (např. Grantové agentuře, ČHMÚ za použitá data apod.), **dodatky**.

Tabulky a obrázky musí být samovysvětlující a je na ně odkázáno v textu. Dodávají se ve zvláštních samostatných souborech, neumisťují se do rukopisu, je vhodné však v textu označit místa, kam si je autor přeje umístit.

Tabulky je možné zařazovat do textu podle číselného odkazu; mají číselné označení názvu arabskými číslicemi; název je uváděn nad tabulkou, a to v češtině a angličtině ve formátu

Tab. 1 xxx a Table 1. xxx

Obrázky. Název obrázků je uváděn pod obrázkem, a to v češtině a angličtině ve formátu *Obr. 1 xxx a Fig. 1. xxx*

Publikování článků v angličtině. Vybrané kvalitní články je možné v časopise MZ publikovat v angličtině. K rukopisům článků předkládaným v angličtině je nutné přiložit rozsáhlejší český nebo slovenský abstrakt (1 až 2 normostrany).

OBRÁZKY

Vyžadované jsou obrázky dodané přímo v digitální podobě s rozlišením u pérovek 600 dpi a u fotografií nejméně 300 dpi při velikosti 1:1 (čím vyšší rozlišení, tím lépe, opodstatněné není vyšší rozlišení než

1 200 dpi). Obrázky se odevzdávají v některém z běžných grafických formátů (EPS, JPEG, TIFF, PNG, WMF, BMP, AI, CDR); Grafy (XLS); pokud je třeba použít nějaký odlišný formát, je nutné tuto věc konzultovat předem s redakcí. Obrázky musí mít přesně označené osy příslušnými symboly veličiny. Jednotky jsou uváděny v popisu obrázku.

ROVNICE

Rovnice v textu i na samostatných řádcích se píší pomocí příslušného editoru rovnic v programu MS Word. Rovnice se číslují na pravém okraji, pod vzorcem nebo rovnicí se uvádí význam jednotlivých označení. Při zpracování na počítači je třeba věnovat zvláštní pozornost vyznačení indexů, exponentů a dalších znaků (např. °C). Ve vzorcích musí být přesně vyznačeny kurzíva, tučné písmo, verzálky, řecké písmo. Při používání matematického aparátu je nutné respektovat příslušné normy ISO nebo ČSN.

CITACE LITERATURY

Citování v textu

Jméno tvůrce a rok vydání citovaného zdroje jsou uvedeny v textu ve formě jméno, rok v kulatých závorkách. Pokud se jméno tvůrce vyskytuje přirozeně v textu, následuje pouze rok v kulatých závorkách. Pokud mají dva nebo více zdrojů stejného tvůrce i rok vydání, odlišují se malými písmeny abecedy přiřazenými k roku vydání. V takovém případě se písmena uvádí i v závěrečném soupisu bibliografických citací. Pokud je nutné uvést dva či více zdrojů, uvádějí se v jedné kulaté závorce a oddělují se středníkem. V případě tří a více autorů se píše do závorky pouze první a doplňuje se zkratkou et al. V případě chybějícího autora se použije jméno vydavatele (řadí se chronologicky podle roku vydání). Všechny zdroje musí být citovány a uváděny v bibliografickém přehledu tak, aby je bylo možné identifikovat a nalézt.

Příklad citování:

Úhrny jsou nižší zejména v zimním období (Vavruška 2011), což potvrzuje i Coufal (1973) a lze ověřit na portálu ČHMÚ (ČHMÚ 2013). Více podrobností je uvedeno v první části hodnocení meteorologických prvků na výzkumné ploše Jizerka (Balcar et al. 2012) a dalších studiích (Balcar, Slodičák 2005; Vacek 2003).

Bibliografické citace

- Seznam citované literatury se umísťuje na konci článku (publikace) pod název Literatura. Seznam je řazen abecedně a není číslován.
- Bibliografické citace se obvykle uvádějí ve formě: Příjmení autora/editora, rok vydání. Název: podnázev. Pořadí vydání. Název edice a číslování. Místo vydání: nakladatelství. Rozsah. Standardní identifikátor.
- Hlavní zásady: jména autorů jsou uváděna velkými písmeny (v případě většího počtu autorů se uvádí maximálně pět autorů, dále et al. nebo aj.). Názvy seriálových publikací, tj. časopisů, ročenek, sborníků apod., uvádíme v nezkrácené podobě v kurzívě, navíc se uvádí ISBN a ISSN. Stránkování se uvádí zkratkou s. Uvádění vydání je povinné pouze v případě, že se nejedná o první vydání. Počet stran se u celé publikace neuvádí. Pokud je např. kniha napsána ve více jazycích, a stejně tak jsou uvedeny i názvy, vypíšeme je všechny. Doporučujeme oddělení čárkou.

Příklady citačního stylu:

Monografie

KRŠKA, K., ŠAMAJ, F., 2001. Dějiny meteorologie v českých zemích a na Slovensku. Praha: Nakladatelství Karolinum. ISBN 80-7184-951-0.

HÁJKOVÁ, L., VOŽENÍLEK, V., TOLASZ, R., KOHUT, M., MOŽNÝ, M. et al., 2012. Atlas fenologických poměrů Česka, Atlas of the Phenological Conditions in Czechia. Praha, Olomouc: Český hydrometeorologický ústav, Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-86690-98-8 a ISBN 978-80-244-3005-8.

MOŽNÝ, M., HÁJKOVÁ, L., STALMACHER, M., BAREŠ, D., NOVÁK, J. et al., 2012. Monitoring Phenology by Use of Digital Photography. In: V. KOŽNAROVÁ, S. SULOVSKÁ, L. HÁJKOVÁ, eds., Bioclimate 2012 – Bioclimatology of Ecosystems, International Scientific Conference, Conference proceedings. Ústí nad Labem, August 29th–31th 2012. Prague: Czech Bioclimatological Society, s. 74–75. ISBN 978-80-213-2299-8.

Seriálová publikace

KŘIVANCOVÁ, S., VAVRUŠKA, F., 1997. Základní meteorologické prvky v jednotlivých povětrnostních situacích na území České republiky v období 1961–1990. *Národní klimatický program České republiky*, sv. 27. Praha: ČHMÚ. ISBN 80-85813-52-1, ISSN 1210-7565.

Seriálová publikace – časopis

RACKO, S., SIMON, A., SOKOL, A., 2002. Niektoré z príčin búrok v zimnom období. *Meteorologické zprávy*, roč. 55, č. 3, s. 69–81. ISSN 0026-1173.

TALAGRAND, O., 1997. Assimilation of observations, an introduction. *Journal of Meteorological Society of Japan*. Special Issue. Vol. 75, s. 191–209. ISSN 0026-1165.

Seriálová publikace – sborník

VAVRUŠKA, F., 1999. Porovnání měření teploty vzduchu na klasických a automatických meteorologických stanicích. In: *Sborník prací Českého hydrometeorologického ústavu*, sv. 47, Praha: ČHMÚ, s. 53–56. ISBN 80-85813-65-3, ISSN 0232-0401.

Elektronická citace

APPEL, K. W., GILLIAM, R. C., 2008. Overview of the Atmospheric Model Evaluation Tool (AMET). 7th Annual CMAS Conference, Chapel Hill, NC, 6.–8. October 2008 [online]. [cit. 14. 2. 2011]. Dostupné z WWW: http://www.cmascenter.org/conference/2008/slides/appel_amet_cmas08.ppt.

SETVÁK, M., 1999. Tornáda na území České republiky a Slovenska [online]. Praha: Český hydrometeorologický ústav [cit. 30. 11. 2000]. ISBN 987-80-7653-03-9. Dostupné z WWW: <http://www.chmi.cz/meteo/sat/torn/>.

ČHMÚ, 2002. Hlásné profily povodňové služby [online]. [cit. 10. 10. 2002]. Dostupné z WWW: <http://hydro.chmi.cz/inetps/main.php>.

TANIS, C. M., LINDGREN, E., FREY, A., LATVA, L., ARSLAN, A. N., LUOJUS, K., 2023. Use of Webcams in Support of Operational Snow Monitoring. *Geosciences* 2023, Vol. 13, č. 3, s. 92. [online]. [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/geosciences13030092>.

PORTENIER, C., HÜSLER, F., HÄRER, S., WUNDERLE, S., 2023. Towards a webcam-based snow cover monitoring network: methodology and evaluation [online]. [cit. 2023-04-25] Helsinky: Helsinky University. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/geosciences13030092>.

POUŽÍVANÉ NORMY

Např. ČSN 01 6910 (2014) Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory, ČSN EN ISO 80000-1 (011300) Veličiny a jednotky – Část 1: Obecně, ČSN EN ISO 80000-2 (011300) Veličiny a jednotky – Část 2: Matematika; platnost norem je možno ověřit v redakci.

JAZYKOVÁ SPRÁVNOST

Při psaní rukopisů jsou směrodatná poslední vydání pravidel českého pravopisu nebo slovenského pravopisu. Zkratky, které nejsou zcela běžné, je nutné při prvním použití rozepsat v plném znění. V pravopisu přejatých slov jsou preferovány tvary s krátkou samohláskou, např.:

-iv: motiv, aktiv, masiv...
-iva: direktiva, defenziva...
-ivum: aktivum, pasivum...
-ivní: intenzivní, agresivní...
-emie: epidemie, leukemie...
-on: ozon, balon, milion...
-ona: sezona, fazona, cyklona, ale: prognóza
-manie: toxikomanie, grafomanie...
-fuze: difuze, infuze...
-en: benzen, acetylen...-erie: scenerie, materie...

Při psaní s a z u slov zdomácnělých se přikláníme k psaní vyslovované podoby (píše se z): báze, filozofie, izobara, organizace, revize, prezident, univerzita, kurz, pulz, impulz.

KOREKTURY

Autor je povinen provést autorskou korekturu svého článku, kterou provádí na okrajích vytištěného textu, podepsat a opatřit datem. Korektury se provádějí propisovací tužkou nebo fixem. Korekturu je také možné zpracovat také formou revizí a poznámek přímo do PDF zaslané verze. Korektura slouží k opravám zásadních chyb práce sazeče (špatně umístěné obrázky, duplikace textu aj.). Není možné při ní přepracovávat strukturu díla ani výrazným způsobem měnit jeho rozsah. **Korektury je nutné vrátit obratem, na korektury pozdě došlé nemůže být brán ohled!**

ZPRACOVÁNÍ TEXTU A ČASTÉ CHYBY

- Ukončování řádek klávesou ENTER, ENTER se používá pouze na konci odstavce
- Lomítka / jako závorky, velké O jako nulu, malé I jako číslici jedna, malé x jako krát
- Mezery před interpunkcí (píše se těsně za slovo bez mezery)
- Chybné psaní uvozovek (nepoužívá se anglický způsob: „96“, ale „96“ Alt+0132, Alt+0147)
- Špatné mezery v číslovkách, správně 1 000, špatně 1000 (letopočet samozřejmě dohromady)
- Použití desetinné tečky 0.5 (v českém textu používat desetinnou čárku, tedy 0,5)
- Pro zvýraznění textu, pokud možno nepoužívat podtržené ani p r o k l á d a n é písmo
- Pro stupně Celsia používat °C (Alt+0176), ne malé písmeno o v horním indexu
- Zkratka nadmořské výšky (správně m n. m.)
- Pozor na psaní slov měřící × měřící (podle vzoru psací × píšící)
- Dělení slov, především pak „ruční dělení“ pomocí vkládání pomlček
- Mezi slova a za interpunkci (i v datech, jménech a zkratkách) patří jednoúhazové mezery
- Interpunkční znaménka (tečka, čárka, otazník, vykřičník, středník apod.) se píše těsně za předchozí slovo a za ním mezeru
- Záměna spojovníku („-“), pomlčky („–“ se napíše pomocí Alt+0150) a minus („-“ se napíše pomocí Alt+8722)
- Rozsah stránek, let („–“) dlouhá pomlčka (Alt+0150), správně s. 42–56, období 2021–2022
- Jako krát se používá středová tečka (Alt+8901)
- Správně se píše 5 let (pět let), ale 5letá (pětiletá), nebo 5 % (pět procent), ale 5% (pětiprocentní)

OSTATNÍ

- **Příspěvky** se zasílají na adresu redakce: hanka.stehlikova@chmi.cz nebo na mz@chmi.cz.
- **Autorský výtisk** se zasílá všem autorům článků po vyjití příslušného časopisu či díla.
- Redakce vrátí práce, které neodpovídají uvedeným podmínkám. V ostatních případech si vyhrazuje právo rukopis zkrátit (např. z prostorových důvodů), provést opravy, popř. po připomínkách recenzentů vrátit autorovi k příslušné úpravě.

Žádáme autory, aby pokyny přesně dodržovali.